

Posudek oponenta diplomové práce

Ústav sociální práce Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové

Autor závěrečné práce: Šárka Krausová

Název závěrečné práce: Senioři a jejich přístup ke komunikačním a informačním technologiím

Hodnocení formulace hlavního cíle práce:

A B C **D** E F

Odůvodnění: Práce si klade za cíl obecnou exploraci užívání ICT v populaci seniorů. V tomto znění shledávám v hlavním cíli problém v první řadě v podobě nejasné vazby na obor sociální práce. Autorka sice okrajově zmiňuje v rámci symbolického cíle (s. 11 – 12) určitý přesah do oboru, ale blíže tímto směrem své cíle neupravuje. Obzvláště u diplomové práce by hlubší směřování k oboru SP bylo očekáváno.

Hodnocení struktury práce:

A B **C** D E F

Odůvodnění: Práce má standardní strukturu, zdůvodnění uvedení jednotlivých kapitol a podkapitol je spíše nízké, řada témat je spíše jen popisným úvodem do situace stárnutí v ČR. Z hlediska struktury textu má větší relevanci pro obor sociální práce kapitola 1.3.1 i 1.4. Bohužel jsou tyto kapitoly, které by se dotýkaly politiky přípravy ČR na stárnutí spíše poddimenzované.

Hodnocení teoretické části práce:

A B C **D** E F

Odůvodnění: V teoretické části textu je práce se zdroji standardní. Je spíše na úrovni bakalářské práce, jelikož převládají popisně laděné kapitoly, seznamující s klíčovými pojmy. Autorka se nepouští do složitější vlastní konceptualizace tématu. Práce tak postrádá charakter badatelské práce, je spíše deskriptivním referátem. Viz poznámky výše, je v teoretické části práce obtížné najít přesahy do oboru sociální práce. Je škoda, že se autorka více nezaměřila celkově na oblasti, které s ICT gramotností souvisejí a kde mohou být zdrojem problémů seniorů a vytvářet z nich cílovou skupinu pro intervenci ze strany sociální práce.

Hodnocení metodické části práce:

A B C **D** E F

Odůvodnění: Autorka volí kvalitativní výzkumnou strategii. Vzhledem k ladění hlavního cíle práce a i znění jednotlivých dílčích otázek potom v samotných rozhovorech by pravděpodobně nejméně jeden čtenář (tedy pravděpodobně nejen oponent) očekával spíše kvantitativní výzkum. Autorka v podstatě zdůvodňuje volbu kvalitativního přístupu pouze svou dobrou zkušeností v předchozí bakalářské práci (s. 47). To je jistě dobré, že má autorka pozitivní zkušenost, ale volba metody závisí na cíli každé konkrétní studie. Prosím autorku, aby u obhajoby zkusila precizněji rozvinout argumentaci ohledně volby výzkumné strategie.

Mimo tyto výtky však metodická část textu obsahuje potřebné pasáže, čtenář je dobře obeznámen konkrétními otázkami a k jakým cílům se vázkou (s. 44 – 47).

Hodnocení zpracování výsledků výzkumu:

A B C D E F

Odůvodnění: U převážné většiny otázek se jako čtenář nemohu zbavit dojmu, že měly být realizovány kvantitativní cestou (např. zjistit jaké technologie senioři používají). Stejně tak způsob odpovědí (zde by mělo jít o kvalitativní interpretaci) odpovídá kvantitativní sumarizaci (např. „nejčastější odpovědí byl jednoznačně mobilní telefon“). Jak má čtenář v podobných tvrzeních spatřit jedinečnost výroků, které má zachytit kvalitativní studie? Resp. jak má čtenář z podobných sumarizací zjistit, jaký je kontext, ve kterém oslovení informanti žijí?

Jelikož se jedná o magisterskou (diplomovou) práci, považuji způsob zpracování výsledků za velmi základní.

Hodnocení naplnění cílů a zpracování závěrů práce:

A B C D E F

Odůvodnění: Závěry práce jsou spíše sumarizací drobných dílčích zjištění. Nezdá se, že by z těchto zjištění bylo možno vyvozovat „teorii“, k čemuž by měl kvalitativní výzkum spět a která by pak mohla být předmětem analýzy cestou kvantitativního výzkumu.

Hodnocení formální stránky práce:

A B C D E F

Odůvodnění: Práce obsahuje hovorové výrazy v hlavní části textu (tedy nejsou to citace respondentů či jiných autorů). Např. S. 12: „...ICT nejsou žádným strašákem, ale vychytávkou...“

Z formálního hlediska jsou dodrženy náležitosti odborného textu.

Hodnocení přínosu práce pro praxi sociální práce či sociální politiky:

A B C D E F

Odůvodnění: Vzhledem k nízké vazbě tématu na obor sociální práce je využitelnost snad jen v rovině generalizace zjištění a využití jako podkladu pro další, specifičtější zaměřené studie v této oblasti (např. rizika nedostatečné IT gramotnosti a ohrožení kyberkriminalitou...).

Další připomínky: Nejsou.

Otázky k obhajobě:

- Mohla by autorka u obhajoby odvodit možné inspirace pro obor sociální práce, které z její práce a jejích zjištění vyvstávají?
- Prosím autorku u obhajoby o jednoznačnou argumentaci, proč byla zvolena kvalitativní metoda zkoumání?
- Co zajímavého a pro autorku nepředvídaného se podařilo výzkumem zjistit?

Celkové zhodnocení práce:

A B C D E F

Odůvodnění: Práce má jen velmi malý přesah do oboru sociální práce, což je na škodu. Kvalitativní metoda výzkumu není dostatečně obhájena v textu metodické části. V interpretační části zabývající se zjištěními autorka sklouzává ke kvantifikaci (šest řeklo to, šest, že ono – jedná se o volnou parafrázi jednoho z dílčích zjištění na s. 62).

Přes všechny uvedené výtky má práce strukturu odborného textu a v základní rovině splňuje požadavky na diplomové práce.

V Hradci Králové dne 20. 12. 2018

PhDr. Martin Smutek, Ph.D.

podpis oponenta